
Title of the project: Nous Lideratges als Barris

Contact: Ernesto.Morales@uab.cat

Web page: -

Area: Analysis, Management and Evaluation of Public Policies.

What

L'objectiu general és capacitar a persones de diferents barris immersos en el procés de Pla de Barris de Barcelona, sobre aspectes de participació, desenvolupament comunitari i comprensió de l'entorn sociopolític, per a que construeixin teixit social i siguin promotors de propostes col·lectives per a un nou model de desenvolupament local comunitari en els seus barris.

Objectius específics:

- Estimular a que els participants dissenyin i portin a terme accions concretes per enfortir el desenvolupament dels seus barris.
- Enriquir la xarxa relacional dels diferents participants com una eina que faciliti l'articulació de les seves possibles propostes i actuacions futures de desenvolupament local.
- Promoure un procés d'apoderament dels participants per a que es reconeguin com a possibles agents de transformació social.

Who

Ernesto Morales / Laura Capdevila (PI).

Why

Des del passat any 2016 l'ajuntament de Barcelona esta impulsant el Pla de Barris a la ciutat de Barcelona com a eina per combatre les desigualtats territorials. En el desplegament d'aquesta iniciativa, els propis habitants del

territori jugaran, i estan jugant, un paper molt rellevant des de dos perspectives, la de la participació ciutadana i la de l'acció comunitària.

La primera d'aquestes perspectives, la de la participació ciutadana, incorpora la visió de la ciutadania en la realització d'una diagnosi compartida, en la concreció d'accions i en el seguiment d'aquestes.

La segona de les perspectives, la de l'acció comunitària, s'apunta com a clau en relació a la implicació de la pròpia comunitat/persones residents del barri, en el propi desplegament i impuls d'accions des de la seva capacitat d'acció.

Ambdues perspectives es dibuixen com a complementàries, encara que la segona esdevé un veritable repte degut als condicionants dels territoris, on les condicions de vida impliquen majors dificultats per tal de participar i involucrar-se a moltes persones que hi resideixen.

Les pròpies recerques impulsades des de l'IGOP (tals com Barris i Crisi) ens diuen que els territoris més vulnerables, amb més dificultats socioeconòmiques (els que pateixen majors índex de vulnerabilitat com podrien ser els seleccionats per al desenvolupament del Pla de Barris) no són necessàriament els territoris on es generen més iniciatives ciutadanes per fer front a la situació. Aquestes recerques, a la vegada, apunten com a factors potenciadors per a l'impuls d'iniciatives ciutadanes el contacte i interaccions entre persones de dins i fora del territori. Partint d'aquest paradigma es des d'on s'elabora la present proposta formativa, amb la voluntat de generar un procés de capacitació i apoderament adreçat a persones concretes d'aquests barris.

How

Qui hi pot participar?

Els participants a la formació seran una quinzena de persones joves, una per cada un dels barris on es desenvolupa el Pla de Barris. Són persones amb un perfil determinat: persones actives socialment i amb un tarannà comunitari; persones amb il·lusió, motivació i capacitat de sumar (experiències, coneixements, relacions, mirades, etc.); persones provinents de diferents àmbits, aconseguint així un grup divers; persones compromeses a participar en tot el procés formatiu i a fer un retorn amb la comunitat i/o barri.

Quin format té la formació?

El programa es concreta en tres caps de setmana intensius (de divendres a la tarda a diumenge a la tarda). Cada cap de setmana tindrà una combinació de diversos d'aquests ingredients formatius:

Visita a projectes i/o experiències d'iniciativa comunitària de diferents àmbits (habitatge, educació, medi ambient, economia solidària, etc.). L'objectiu de les visites es que els participants puguin incorporar reflexions i eines per a fer una bona lectura de context, i per altra banda, visualitzar com i perquè s'han impulsat projectes concrets.

La visita permetrà als participants conèixer de la mà dels propis impulsors les diferents fases del projecte (els inicis, disseny de la idea, posada en marxa, desenvolupament i avaluació), així com fomentar un anàlisi i reflexió d'elements viscuts en la pràctica. La idea és aprendre a partir de l'intercanvi i del coneixement d'experiències de qualitat, que obren noves mirades a la pròpia realitat i oportunitats per aplicar els aprenentatges a l'entitat, territori o a nivell personal. La proximitat a les experiències, pel fet de visitar els propis espais, també és una manera d'enriquir la xarxa relacional i el coneixement de persones referents.

En el marc d'aquestes visites es convidarà a professionals, experts, persones significades en àmbits polítics i/o temàtics, amb l'objectiu de contribuir a la reflexió crítica en el marc d'espais o moments de treball tant formals com informals (sessions de treball, esmorzars, dinars...).

Entrevistes a persones que, per la seva significació i experiència en diversos camps de l'activitat social i comunitària, poden generar reflexió crítica entre els membres del grup. També es realitzaran entrevistes a persones interessants per la seva activitat o trajectòria i que la seva visió permeti als participants trencar estereotips i desdibuixar tòpics (per exemple una entrevista a l'alcaldeessa o gerent de l'Ajuntament de Barcelona). La idea és promoure entre els participants una mirada crítica de la pròpia realitat i de les accions que s'emprenen.

Tant les visites a experiències com les entrevistes a personatges clau es triaran pensant en que siguin disruptives i potents, perquè aportin nous elements als participants que els faci pensar.

Moments de debat i reflexió a partir del bagatge dels participants i de les experiències viscudes en el marc de la formació, valoritzant aquests moments com espais de construcció col·lectiva on els participants fan les seves aportacions a partir de la seva pròpia trajectòria vital, que l'entendem com una fortalesa que cal compartir. Aquests espais seran dinamitzats a través de diferents metodologies participatives que fomentin el debat i la recollida d'idees. Les dinàmiques utilitzades estaran pensades per a que siguin eines de treball per als participants a l'hora de desenvolupar processos comunitaris.

Moments de convivència que promouran el vincle i la complicitat entre els participants. Un grup cohesionat ens influirà en els espais de treball, permetent debats rics, treballs en grup potents i generadors d'iniciatives, etc. També són moments per reconèixer les capacitats pròpies de cadascú i compartir aquestes potencialitats en benefici del grup. Aquests moments de convivència tindran lloc en els àpats, en el ressopó i en els trasllats entre experiències.

Autogestió del grup, amb l'objectiu de treballar i/o reforçar la part "invisible" (relacions, emocions, lideratges, conflictes, etc.), imprescindible en qualsevol projecte col·lectiu, es dividirà als participants en diferents grups funcionals, a títol d'exemple:

- coordinació
- infraestructura
- animació i salut del grup
- avaluació
- relatoria

Cada persona en funció de les seves habilitats triarà el grup en el que vol estar. Cada grup es farà responsable de les tasques assignades, que caldrà realitzar al llarg de tota la formació. El nombre de persones en cada grup serà equitatiu i en relació al volum de feina de la tasca encomanada.

Aquesta estratègia ha de reforçar l'aprenentatge en el treball en equip i la presa de consciència de les relacions d'interdependència entre grups. A la vegada permetrà aplicar eines d'avaluació, comunicació i gestió de relacions.

Una experiència vital significativa, a cadascuna de les etapes és realitzarà alguna activitat amb especial significació per tal de reforçar la idea de vivència única i experiència del grup. A títol d'exemple, es podria proposar la realització d'una activitat grupal com és un petit viatge en vaixell pel litoral de Barcelona. Un viatge en vaixell on el grup aprendrà nocions bàsiques que caldrà coordinar per a que com equip el vaixell arribi al port de destí. Així a través d'una experiència vital significativa els participants hauran pogut viure aspectes relacionats amb la gestió de les relacions humanes (lideratges, emocions, conflictes...).

When

1a edició: setembre, octubre i novembre 2018

2a edició: maig, juny i juliol 2019

3a edició: setembre, octubre i novembre 2019